

AKO DUCHOVNÝ SVET PRENIKÁ DO FYZICKÉHO

RUDOLF STEINER

GA 261

Ako duchovný svet preniká do fyzického I

9. mája 1914, Kassel

Jedna z opakovaných námietok proti hľadaniu duchovného poznania v poslednej tretine devätnásteho storočia je táto: keď človek prejde bránami smrti, uvidí povahu duchovného života, ako ho žil bez fyzického tela, ale zatiaľ čo tu vo fyzickom tele treba venovať pozornosť pozemskému životu; tu by mal človek žiť tak, ako keby Zem bola jeho jedinou sférou činnosti. Hlbšie štúdium duchovnej vedy nám čoraz viac ukazuje, aké povrchné chápanie duchovného života je obsiahnuté v takomto vyhlásení. Učí nás, že veci v skutočnosti nie sú také, ako keby život vo fyzickom tele pred smrťou bol úplne oddelený od života v duchovnom svete po smrti, ako keby jedno nebolo v kontakte s druhým. K spoločnému porozumeniu pre štúdium najlepšie dospejeme, ak vezmeme do úvahy to, čo už vieme o spojení duchovného života s fyzickým životom. Začnime tým, že si pripomenieme, čo sme sa naučili z duchovnej vedy o striedaní života človeka medzi spánkom a bdením. Hovoríme o tom správne, keď hovoríme: Ego a astrálne telo sú počas spánku mimo fyzického tela. Toto je dostatočná odpoveď na bezprostrednú požiadavku poznania, ale len jeden aspekt úplnej pravdy; je to, ako keby sme povedali: slnko vychádza ráno a zapadá večer a nie je tam v intervale. Vieme, že pre Zem to tak nie je; vieme, že v čase, keď nám slnko nesvieti, svieti inde a dáva svoje svetlo ostatným obyvateľom zeme, keď je pre nás tma. Je to takmer rovnaké so životom ego a astrálneho tela vo vzťahu k životu fyzických a éterických tiel, ak sa na to pozrieme zo širokého pohľadu. Pravda, Ego a astrálne telo sú počas spánku mimo fyzického tela, ale len čiastočne sú mimo krvného a nervového systému. Keď všetci spíme, slnko nášho ego a astrálneho

tela takto zapadá pre krv a nervové systémy; no z Ega a astrálneho tela von, sily vyžarujú počas spánku do tých orgánov, ktoré nie sú spojené s krvou a nervami. Naše telo žije v dvoch sférach. Žijeme v jednom, keď sme bdeli, keď sme oduševnení našim Egom a astrálnym telom; a v druhej, keď spíme, vo sfére, z ktorej sa vyžarovanie a sila nášho Ega a astrálneho tela vlieva do aktivít nášho tela – s výnimkou funkcií spojených s krvou a nervami. Vlastne počas spánku sa nachádzame v duchovnom svete so svojím Egom a astrálnym telom – ako keby do neho bolo vložené – a práve tie sily astrálneho tela a Ega, ktorých si človek v normálnom ľudskom živote neuvedomuje, prúdia do jeho telesných orgánov, keď spí. Vidíme teda obrovský význam spánku pre zdravý ľudský život na zemi. Vysvetlím to malým diagramom. Zoberme si (a) sféru duchovného sveta a (b) naše telo na zemi. Potom zatienim časť spojenú s krvou a nervami; druhá obsahuje orgány okrem systému krvi a nervov. Toto sa naozaj nedá tak ostro rozdeliť, pretože v určitom zmysle sú nervový a krvný systém samy osebe orgánmi s vlastnou činnosťou ako ostatné orgány; ale pokiaľ sú nástrojmi pre vedomý život duše, možno ich považovať za oduševnené a inšpirované Egom a astrálnym telom. Toto isté Ego a astrálne telo sú počas noci vzaté do sféry duchovného života a odtiaľ vyžarujú svoje sily do ostatných orgánov tela. Môžeme teda povedať: V našom fyzickom tele je niečo, čo je posilnené a oživené tým, čo naša duša v stave spánku čerpá do seba z duchovného sveta a čím je preniknutá duchovným svetom. Slnko nášho Ega a astrálneho tela zapadá pre nervy a krv, pokiaľ je Ego spojené s krvou, a tá nie je len telesným životom. Nastavuje krv a nervy, keď človek spí, a žiari do iných orgánov, ktoré fungujú v našom tele. Z tohto faktu ľahko pochopíme, že spánok je dôležitý liečiteľ a že nezdravý spánok možno považovať za jednu z najhlbších príčin chorôb, najmä vo vzťahu k niektorým vnútorným funkciám nášho telesného života. Duchovná veda nám ukazuje, že spôsob, akým naše ego a astrálne telo opúšťajú krv a nervové systémy počas spánku a vstupujú do duchovného života, má veľký význam. Také veci, o ktorých sa chystám diskutovať, sa dajú zjavne ľahko vyvrátiť takzvanou vonkajšou skúsenosťou, ale duchovný vedec si musí zvyknúť na skutočnosť, že tieto vyvrátenia sú len zdanlivé a že to, čo je v skutočnosti odvodené z pozorovaní vnútorných procesov, je pravda. Ak sa vonkajšie fakty zdajú protirečivé, musíme hľadať a

vidieť, do akej miery sú ilúziou. Teraz uvediem konkrétny príklad overený duchovnou vedou, ktorý má v tomto bode dôležitý význam. Ľudský život sa mení s ohľadom na mnohé veci, ale určité základné skutočnosti života zostávajú dlhé obdobia konštantné. V stredoveku existoval istý strach, takzvaný strach z duchov, zo všetkých druhov elementárnych bytostí a duchov; toto dnes nazývame stredoveká povera. V našej dobe sa zmenil predmet, ale nie strach; lebo tak ako sa ľudia v stredoveku báli duchov — tí súčasní sa boja bacilov a podobných vecí. Dalo by sa povedať, že duchovia sú úctyhodnejší a viac sa ich treba báť ako bacilov. Zmena nastala vďaka tomu, že predtým boli ľudia duchovnejšie; báli sa elementárnych duchovných bytostí; zatiaľ čo teraz, keď je dispozícia materialistickejšia, duchovia musia byť fyzickej povahy. To lepšie korešponduje s dobou materializmu. Čo som však chcel povedať je, že okultná veda odhaľuje skutočnosť, že bacily sú v ľudskom tele vyživované, ak majú prosperovať. Ľudské bytosti ich pestujú. Samozrejme, každý v súčasnosti povie, že by bolo hlúpe množiť bacily. Nie je to otázka princípu akéhokoľvek druhu, ale pohľadu na veci zo správneho uhla pohľadu. Nemožno poprieť, že, ako učí duchovná veda, ego a astrálne telo, ktoré sa živili výlučne materialistickými predstavami a odmietli všetky duchovné predstavy a nechceli s nimi mať nič spoločné, keď opúšťajú telo počas spánku do telesných orgánov sily z duchovných sfér, ktoré práve bacily potrebujú. Pre pestovanie bacilov sa nedá urobiť nič lepšie, ako preniesť hrubé materiálne myšlienky do spánkového života; a tým vyvolávajú ahrimanské sily, ktoré prúdia do tela a stávajú sa pestovateľmi bacilov.

Aby sme si o tom všetkom urobili správny úsudok, musíme jasne pochopiť, že vo chvíli, keď sa pustíme do štúdia duchovného života, musíme okamžite uvažovať o tom, čo sa nazýva ľudské spoločenstvo. Lebo spoločná spolupráca v spoločenstve je efektívnejšia v oveľa väčšej miere, keď sa pracuje na duchovných záležitostiach, ako keď sa zaoberá iba fyzickou rovinou. Mohli by sme povedať, že na to, aby sme v tele nemali žiadne škodlivé bacily, je najlepšie aplikovať liek na zaspávanie s duchovnými myšlienkami v mysli. Možno by sa to mohlo stať liekom, ak by to bolo medicínsky dokázané, aby tí najmaterialistickejší ľudia v budúcich časoch dovolili predpisovať im duchovné myšlienky; a takto možno dúfať v niečo, čo prispieva k duchovnému životu. Ale vec nie je taká jednoduchá,

pretože dôležitosť spoločného života skutočne začína, keď sa dotkneme duchovných vecí, a tam môžeme povedať: pre jednotlivca azda nie je výhodou, ak si váži duchovné myšlienky, ak všetci okolo neho množia bacily. ich materialistické myslenie; tu jeden plodí druhého. Toto je dôležitý fakt a musíme to mať na pamäti. Preto musím znovu zdôrazniť, čo som vám už povedal, že duchovná veda môže byť plodná vo svojej službe ľudstvu len vtedy, keď neslúži len jednotlivcovi. Nestačí, aby to jednotliviec prijal; Duchovná veda musí trpezlivo čakať, kým sa stane civilizačným faktorom, kým nezachytí srdce a dušu mnohých; potom uvidíme, čo to môže urobiť pre človeka. Existuje však niečo, čo rovnako silne ovplyvňuje ahrimanské bytosti v baciloch. Hovorím ahrimanské bytosti, pretože vám môžem ľahko ukázať rozdiel medzi ahrimanskými a inými bytosťami – a dokonca aj navonok to možno ľahko vidieť. Okolo seba vidíme Prírodu s mnohými tvormi; všetko, čo žije vonku v prírode, čerpá svoj život z dobrých, múdrych a pokrokových bytostí. Všetko, čo existuje v iných organizmoch a uprednostňuje v nich prosperovať, patrí k tvorom luciferského alebo ahrimanského rádu. Všetky parazity sú luciferského alebo ahrimanského pôvodu; ak si to pamätáme, môžeme ľahko rozlíšiť rozdiely v prírodných kráľovstvách. Je tu niečo, ako som povedal, veľmi užitočné pre ahrimanské stvorenia, keď zamoria ľudské telo. Predpokladajme, že žijeme v čase epidémie alebo moru. Prirodzene, v takom čase sa musíme starať o druhých a vzniká silné ľudské spoločenstvo alebo spolupráca, pretože karmické podmienky môžu byť v skutočnosti také, že ten, u koho sa v jeho individuálnom živote zdá byť najmenej pravdepodobné, že bude mať chorobu, upadne. koristiť to. Napriek tomu – nesmieme sa nechať oklamať zdanlivosťou – to, čo poviem, je vo všeobecnosti pravda. Ak žijeme medzi chorými alebo umierajúcimi a musíme absorbovať tieto obrazy, ktoré sú okolo nás, a potom s týmito obrazmi v mysli zaspávame a ak s nimi nie je spojené nič iné ako sebecký strach, predstavy vznikajúce z týchto obrazov v duši počas spánok sa naplní týmto sebeckým strachom, ktorý umožňuje škodlivým silám vstúpiť do ľudského tela. Predstavy strachu sú skutočne živnou pôdou pre ahrimanských nepriateľov človeka. Keď je prítomná ušľachtilá povaha, takže egoistický strach odchádza do ústrania a láskavá pomoc druhým prevláda a my prechádzame do spánkového života nie s strašnými predstavami, ale s účinkami, ktoré prináša láskavá pomoc,

znamená to pre ahrimanských nepriateľov ľudstva záhubu. Je celkom pravda, že povzbudením k takémuto postoju by sme mohli skoncovať s epidémiami, ak by sme primerane upravili svoje správanie.

Tu by som mohol naznačiť, ako sa jedného dňa (ale to ešte nemôže byť) prejavia výsledky poznania duchovného života v spoločenskom živote ľudstva: ľudské duše sa duchovným poznaním stanú silnými a tie, ktorých dispozícia je prijať duchovné Poznanie, budú pôsobiť liečivo na hmotný život na zemi.

Preto vidíme, aká neopodstatnená je námietka, že kým žijeme na zemi, nemusíme sa trápiť duchovným životom. Veľa závisí od druhu duchovného života, ktorý si berieme so sebou do spánku, kým sme tu na zemi, pretože ním formujeme naše duše na dobré alebo zlé nástroje na vysielanie síl z duchovného sveta do tých orgánov tela, ktoré nie sú používané dušou ako nástroje v dennom vedomí, ale fungujú fyzikálne a chemicky pod prahom vedomia. Tie funkcie, ktoré nepatria k činnosti nervov a krvi v ľudskej bytosti, ale sú jednoducho organickej povahy – fyzikálnej a chemickej činnosti – nie sú to životné funkcie, aké sa získavajú v rastlinnej a minerálnej ríši, ale funkcie, do ktorých sily duchovného sveta prúdia počas spánku. Preto vidíme dôležitosť schopnosti preniesť duchovné poznanie do života spánku a uvedomujeme si, aký postoj mysle to vytvára. Ak stále existujú pochybnosti o vzájomnom fungovaní duchovného a fyzického sveta, môžeme okrem iného uviesť nasledujúce poznámky.

Predstavme si, že by nejaký druh klimatickej zmeny mal skaziť celú zem, takže na nej nemohlo rásť nič dobré na jedlo; potom by sme mali zistiť, aké dôležité sú pre človeka nerastné a rastlinné ríše zeme. Ak by sa nám mala zem rozkladať pod nohami, mali by sme si uvedomiť, ako veľmi potrebujeme nižšie pozemské kráľovstvá, aby bol ľudský život zachovaný. Aká je pôda a ovocie pre náš fyzický život, ktorým sme, ako živé bytosti s činnosťou našej duše, pre tých, ktorí prešli bránami smrti. Je fakt, že mŕtvi žijúci v ich sfére potrebujú pôdu, z ktorej môžu zbierať ovocie. Nasledujúca ilustrácia nám o tom dá predstavu: Predstavme si dav spiacich ľudí, všetkých naplnených predstavami, ktoré patria len pozemskému životu, materialistickými predstavami. Táto pôda, ktorú tvoria pre mŕtvych, je pre nich rovnako sterilná ako odpad, skazená pôda by bola pre nás. Mŕtvi to pociťujú ako región, v ktorom hladujú.

Každé duchovné poňatie, ktoré si berieme do duše a prenášame do spánku, pomáha počas spánku vytvárať časť pôdy, ktorú potrebujú mŕtvi, rovnako ako my potrebujeme ríšu minerálov a rastlín. V určitom zmysle duše naplnené duchovnými predstavami počas spánku tvoria plodný duchovný základ pre výživu mŕtvych; a odoberieme si potravu, ktorú mŕtvi potrebujú a ktorú treba nazbierať na našej zemi, ak dovolíme, aby sa naša duša stala pustou, tj bez duchovných predstáv – a koncepcií. Tu ešte jasnejšie vidíme dôležitosť kozmického duchovného poznania a jeho plodnosť pre samotný duchovný svet. Tak ako naše spiace duše poskytujú pôdu, z ktorej mŕtvi čerpajú obživu, tak ak vedome spôsobíme, že cez naše duše prechádzajú duchovné pojmy, pomáha to mŕtvym v ich sile vnímania. Z tohto dôvodu som poradil tým, ktorí boli pozostalí, aby čítali svojim mŕtvym. Ak si ich privoláme na myseľ a v myšlienkach si prečítame niečo z Duchovnej vedy alebo prinútime, aby naše duše potichu prešli akékoľvek iné duchovné myšlienky, naši mŕtvi ich budú vnímať. Pozorujú ich a živia sa nevedomými následkami duchovných predstáv. Ich vlastné vedomie je osviežené alebo oživené prostredníctvom toho, čo im bolo prečítané. Opäť tu vidíme neustály styk medzi fyzickým a duchovným svetom. Možno ľahko naznačiť, že mŕtvi sú v duchovnom svete a že tento spôsob čítania im nemôže byť k ničomu. Áno! Nachádzajú sa v duchovnom svete, ale koncepty duchovnej vedy sa musia formovať na zemi a nikde ich nemožno chápať ako v mysliach ľudí na zemi: mŕtvi sú skutočne v duchovnom svete a práve tam môžu tieto predstavy dosiahnuť. a podporujeme ich a zlepšujeme ich vedomie, ak im ich zo zeme pošleme. Keďže medzi mŕtvymi a tými, medzi ktorými žili, existujú najintímnejšie spojenia, najlepšie sa im čítajú tí, ktorí boli priateľmi a pomocníkmi pred smrťou, alebo ktorí s nimi mali blízky vzťah. Ak budete pestovať takéto myšlienky o spojení fyzického s duchovným svetom, zažijete v skutočnosti novú dispozíciu, ktorú naozaj v najväčšom zmysle slova treba nazvať náboženskou dispozíciou budúcnosti. Z takýchto duchovno-vedeckých štúdií, ktoré boli práve poskytnuté, sa vyvinie dispozícia, ktorá si v najvyššom zmysle zasluhuje pomenovanie náboženská, pretože ten, kto takto uznáva duchovný svet, bude stavať na základoch Božskej Múdrosti prúdiacej cez Kozmos. Je nesmierne dôležité, aby sme si osvojili tento pocit vládnucej Múdrosti vo Vesmíre a aby sme sa ním naplnili. Keď je ľudstvo

peniknuté týmto pocitom, s hlbokou úprimnou dôverou v múdru vládnucu Múdrost' vesmíru prijme svoj osud a všetky údery osudu, ktoré tak ťažko znáša. Keď pozorujeme duchovné svety, v ktorých mŕtvi žijú, často vidíme, o koľko je to pre mŕtvych jednoduchšie, keď priatelia, ktorých zanechali na zemi, sú peniknutí touto vládnucou Múdrost'ou vesmíru. Plač nad mŕtvymi je, samozrejme, celkom prirodzený; ale ak nemôžeme ukončiť náš plač, vyzerá to, akoby sme pochybovali o vládnucej Múdrosti vesmíru; a ten, kto vie nahliadnúť do duchovných svetov, vie, že tí, ktorí túžia po tom, aby ich mŕtvi boli tu a nie v duchovnom svete, im najviac škodia. Mŕtvym veľmi pomáhame v ich posmrtnom živote, ak prijmeme svoj osud a myslíme si, že mŕtvych nám v správnom čase vzala dobrá vládnuca Múdrost', pretože boli potrební pre iné sféry existencie mimo Zeme. V budúcnosti bude veľa závisieť od ľudí, ktorí budú viac (nie menej) pomáhať vo všetkom, čo sa dotýka trápenia ľudstva, budú mať jasné poznanie, že osud je vždy v práci, a že ak cez karmu zasiahla aj smrť tých, ktorí k nim patria, toto musí byť. To nám nesmie brániť, pokiaľ je človek nažive, urobiť všetko, čo je možné, aby sme mu pomohli, keď je chorý, ak je prístupný liečbe, ale ako ľudské bytosti sa nesmieme odvážiť ísť nad rámec toho, čo je pridelené. nás ako takých. Musíme si byť istí, že vládnuca Múdrost' vesmíru je múdrejšia ako my. Toto všetko je bežné a triviálne, ale dnes sa o tom hovorí príliš málo. Veľké šťastie by prišlo k živým i mŕtvym, keby sa tieto poznatky všeobecnejšie šírili; keby to mohlo vstúpiť ako presvedčenie do ľudských duší, keby mohli myslieť na mŕtvych ako na živých, ako na tých, ktorí zažili premenu života, a nie na to, že by im boli vzatí. Ak by sme len trochu pozorovali toto spojenie medzi fyzickým a duchovným svetom, mali by sme vidieť mnohoraké spôsoby, akými je jeden svet úzko spätý s druhým, a že záležitosti fyzického sveta sa vyjasnia, až keď ich budeme pozorovať vo svetle. duchovného sveta. Ak sa nám s odvolaním sa na čokoľvek, čo sa nám deje vo fyzickom svete, nepodarilo nájsť duchovné príčiny nejakého úderu osudu alebo nešťastia, mali by sme sa pozrieť ďalej a pochopiť, že to, čo sa zdá byť nanajvýš smutné, možno pochopiť v prameni Kozmická múdrost'. Musíme to znova a znova zdôrazňovať. Nič to nemení na skutočnosti, že k nám môže prísť veľa utrpenia; ale mení to náš postoj k nej, neponárame sa pod ňu a egoisticky sa neuzatvárame vo svojom smútku, ani sa s'ahujeme zo života sveta, čo by sme rozhodne nemali

robiť. Mnohé ďalšie veci sú podobne prepojené a práve tieto významné udalosti nás učia nepravdivosti výroku, že počas fyzického života na zemi sa nemusíme trápiť s duchovným životom. Pre vnášanie duchovných myšlienok, pocitov a presvedčení do fyzického pozemského života je veľmi dôležité. Dovoľte mi teraz pridať niekoľko príkladov k tomu, čo som vám dnes povedal. Príklady nám jasne ukážu pravdivosť toho, čo som povedal.

Osoba, ktorá je niektorým členom našej Spoločnosti dobre známa, zomrela pred dosiahnutím stredného veku. Ak človek zomrie skoro, začiatkom tridsiatych rokov, často sa ho pýtajú: Aký to má zmysel? Prečo by mal byť človek odrezaný od pozemského života v prvej tretine svojho fyzického života na zemi? Keď sme túto osobu vystopovali späť, aby sme opísali, čím bola ako jednotlivec, dostali sme sa k skoršej inkarnácii asi v treťom alebo štvrtom storočí po Kristovi, v ktorom nadobudla určité sily, o ktorých môžeme povedať, že civilizácia je taká v tom čase tieto a podobné duše-kapacity nepatrili do toho obdobia. Ešte nenastal čas, kedy by sa dal využiť talent vtedy získaný dušou tohto jednotlivca. Znovu sa narodila v novom živote, stala sa jednou z našich členiek a zomrela skôr, ako bola ukončená prvá polovica jej života, vzostupná časť. V tomto prípade sme pri štúdiu celého spojenia fyzického s duchovným mohli okamžite vidieť, že táto osoba bola jedným z najdôležitejších a najvýznamnejších pracovníkov s nami v celej našej kozmickej práci. Materializmus je v našich časoch nekontrolovateľný, dáva svoju pečať pozemskému životu viac, ako si uvedomujeme. Najmä v našej dobe je materializmus taký silný, že tie bytosti z vyšších Hierarchií, ktorých úlohou je pokračovať v pokroku kozmickej evolúcie, v skutočnosti nemôžu zachrániť všetky duše, ktoré sa dnes stali materialistickými. Tieto nesmú zostať pozadu, treba ich zachrániť; ale ich spása môže byť uskutočnená len smrťou určitých duší v ranom veku, ktoré si so sebou do duchovného sveta berú sily, ktoré by inak boli použité v priebehu ich pozemského života, a ktoré potom premieňajú tak, že môžu pomôcť bytostiam z vyšších Hierarchií, ktoré pracujú na vykúpení materialisticky zmýšľajúcich duší. Osoby, ktoré takto zomreli v ranom veku, sú úžasnou pomocou pre vyššie bytosti. Teraz v prípade duše, o ktorej hovorím, vyplynulo niečo zvláštne. Do svojej najnovšej inkarnácie si priniesla sily, ktoré sa nedali plne využiť v jej skoršom živote, naliala ich akoby do svojho

tela, ktoré prenikaním týchto síl zoslablo a ochorelo. Duša bola príliš mocná pre telo; obsahoval naozaj veľmi veľké sily. Táto osoba zomrela vo vyššie spomenutom skorom veku a so silami, ktoré namiesto toho, aby boli vekom oslabené, zostali na svojej mladistvej sile, prešla bránami smrti do duchovného sveta, pričom stále mala zásobu sily, ktorá by poslúžila. dlhý život v tejto inkarnácii a naplnený až prekypujúcim pozemskou silou by sa tak vliat do tela, že by to priviedol do vzťahu s vonkajším svetom. Namiesto toho bola schopná s nadšením preberať duchovné myšlienky, a tak prinášať veľké zásoby do duchovného sveta. Keď vystopujeme túto osobu, ktorá bola drahá mnohým našim priateľom, môžeme sa od nej veľa naučiť. Vidíme na nej, že v určitom čase (v tomto prípade asi v treťom alebo štvrtom storočí nášho letopočtu) sa na ceste ľudskej evolúcie objavili určité sily, ktoré sa vtedy nemohli naplniť, a že práca, ktorú treba vykonať tieto sily musia byť prijaté neskôr – musíme sa obzrieť späť k tomu, čo patrí do skoršieho obdobia a čo si niektorí jednotlivci uchovávajú pre neskorší život. Teraz, keď hľadáme túto osobu počas jej života po smrti, pozorujeme priame výsledky – vidíme, že sily, ktoré nejaký čas driemali, vyhradené pre nadchádzajúce obdobie, teraz vybuchli a pripravujú sa na budúcnosť ľudstva. Keď hovoríme o ľudskej evolúcii, vidíme, ako musí byť neskorší život spojený so skorším. Nemohli sme poznať niektoré veci, o ktorých možno povedať, že to, čo existovalo v tretej a štvrtej epoche, muselo byť oživené v piatej poatlantskej dobe, pokiaľ by sme nemohli nahliadnuť do duchovných svetov a povedať: „Tam vidíme individualita, ktorá krátkym životom na zemi získané schopnosti, ktoré žiaria ako oživenie niečoho, čo ľudský život stratil.“ Duchovnému bádateľovi prichádza veľký prílev sily pri pozorovaní takýchto jednotlivcov v ich živote po smrti.

Ak by doba fyzického života na zemi bola niekedy taká zlá, keby sa proti Duchovnej vede niekedy objavilo toľko nepriateľov a keby nebezpečenstvo hrozilo zo všetkých strán, bol by to určite smutný a zúfalý pohľad; ale je tu jedna vec, ktorá môže byť vždy útechou pre budúcnosť antropozofie, a to, že v tých, ktorí zomreli, takým spôsobom, ako je spomínaná osoba, máme tých najlepších pomocníkov pre našu zem, najmocnejšieho človeka. -pracovníci. Ide o prípad, v ktorom krátky život na zemi slúžil na zhromaždenie síl, s ktorými sa zmocnili určitých plodných síl potrebných pre neskoršie

obdobie na ceste ľudského vývoja. Múdre vládnuce kozmické sily ďaleko prevyšujú v Múdrosti všetko, čo my, s našou čistou pozemskou múdrosťou, dokážeme pochopiť. Prirodzene, takéto plody skráteneho pozemského života môžu vzniknúť len vtedy, keď sa život skrúti čisto prirodzeným spôsobom. V antropozofických kruhoch netreba pripomínať, že takéto výsledky sa v prípadoch samovrážd nevyskytujú a boli by celkom nemožné.

Teraz, keď som už toto všetko povedal, uvediem vám ďalší konkrétny príklad v súvislosti s členom, ktorý už dávno nevyšiel z nášho streda, ktorý mal veľmi dlhú chorobu, ktorá bola pozoruhodným spôsobom spojená s jeho stavom duše, temperamentný intelektuálny človek, uznávaný básnik vo svojom pozemskom živote a ako jasne vidíme, oveľa dôležitejší jedinec, ako sme ho považovali pri pozorovaní jeho života na zemi. Po živote prežitom v chorobe tela a dlhých rokoch utrpenia, ako zvláštne sa plody jeho utrpenia na zemi po relatívne krátkom čase odhaľujú v duchovnom svete; hoci len na začiatku. Aby som vám pomohol pochopiť, čo chcem povedať, rád by som priviedol k správne konceptu pomocou porovnania.

S hlbokým citom môžeme obdivovať prírodu – scénu v prírode alebo skupinu ľudí – ale nič tým nestratíme, keď príde šikovný umelec a vykreslí scénu tak, ako ju vidí jeho duša. V obraze, ktorý vytvoril umelec, potom nájdeme niečo, čo umiestnil vedľa prírody. Vieme, že sme získali tým, že sme sa na Prírodu pozreli aj cez dušu iného, ak prírodu môžeme pozorovať bok po boku s ňou. Prečo to hovorím? Aby sme použili ilustráciu: môžeme ísť do duchovného sveta, môžeme tam pozorovať veci; je však veľmi dôležité sledovať aj niečo iné. Osoba, o ktorej hovorím, ktorá zomrela po dlhom živote na zemi, si počas svojej dlhej choroby vytvorila svet kozmických predstáv, ako keby ich vyzdvihol z chorého tela postupne sa blížiaceho k smrti. V miere, v akej sa telo stávalo viac chorým a neschopným, z toho vznikol tento svet kozmických predstáv. Tá osoba potom prešla bránami smrti a jej predstavy začínajú žiariť v úžasnej kráse, takže v duchovnom svete môžu byť vnímané ako nádherné duchovné umelecké dielo, akoby stvorené z Kozmu. Mali svoj pôvod v chorom tele a boli prenášaní z chorého tela do duchovného sveta; a pre tých, ktorí sú schopní vidieť duchovné svety inými spôsobmi, poskytujú oveľa bohatší zisk v duchovnom poznaní, ako je možné získať priamym duchovným pozorovaním; ako v umeleckom diele

človek vidí svet tak, ako ho vidí iná duša, bok po boku s tým, čo vidí sám seba. Spomínaná osoba s veľkou oddanosťou absorbovala duchovné predstavy a dokonca dokázala vložiť do svojich básní mnohé z toho, čo prichádza do ľudskej duše, keď skutočne antropozoficky uchopuje tajomstvo Golgoty, keď sa necháme preniknúť s myšlienkou Krista, ktorého sme sa naučili poznať prostredníctvom antropozofie. Potom ho tak spoznáваме vo svojej prirodzenosti, že skutočne žijeme podľa Pavlovho výroku: „Nie ja, ale Kristus vo mne rozjíma o vesmíre“.

Tieto skutočne rosekruciánske kresťanské myšlienky plynuli do neskorších básní tejto osobnosti. Zatiaľ čo sa jeho vedomý pozemský život zaoberal takouto poéziou a vytváraním týchto básní, jeho podvedomé sily formovali tento svet kozmických predstáv, ktoré skutočne pohlcovali telo silou svojho vnútorného života, ale ktoré pôsobili tak, že na túto osobu v duchovnom živote svetu je pravdepodobne pridelená úloha, o ktorej teraz nebudem hovoriť. V každom prípade treba povedať, že za týmto vedomým životom sa skrýva ďalší, ktorý prechádza bránami smrti a tak sa prejavuje, že vieme, že bol pripravený už počas pozemského života dispozíciou, ktorá je výsledkom duchovnej vedy a ktorá premenili na nádherné výjavy kozmických predstáv, ktoré vyžarujú smerom k skúmavúcemu duchovnému bádateľovi a vysvetľujú mnohé, čo by možno inak nebolo také ľahké objaviť, ale ktoré budú pokračovať v úlohách, ktoré budú takémuto jedincovi pridelené.

K takýmto výsledkom duchovnej vedy musíme pristupovať s bázňou a hlbokou úctou. Ak totiž v minulých dobách musel byť náboženský zmysel duše prebudený cítením, v časoch, v ktorých teraz žijeme, sa musí spiritualita v človeku stále viac rozširovať vzájomným pôsobením fyzického a duchovného sveta, musíme sa stať stále konkrétnejšie v našom duchovnom živote. V budúcnosti nemožno ľudstvu brániť v tom, aby konkrétne hľadalo duchovno a aby premýšľalo o tom, ako ľudský jedinec po smrti ďalej pracuje so silami, ktoré boli, ako v tomto prípade, pripravené predtým, než prešiel bránami smrti.

Aké hĺbky sa budú nachádzať v ľudskom živote, aké ušľachtilé budú pocity, s ktorými jedna ľudská bytosť konfrontuje druhú! Budú v pravom zmysle slova morálne a naplnené Božskou esenciou, ktorá potom bude tkať a pôsobiť v ľudskom živote, keď myšlienky, ktoré

hovorí o mŕtvych tak konkrétnym spôsobom, ako teraz hovoríme o živých, nájdú domov v srdciach ľudí.

Na toto všetko musíme myslieť, aby sme v budúcnosti získali vo svojich srdciach a dušiach správny zmysel pre poslanie a prácu antropozofie.

Bol by som rád, keby ste sa zamysleli nad vecami, ktoré som povedal v poslednej časti tejto prednášky a považoval ich za skutočne prameniace z postoja k duchovnej vede, ktorý môže o takýchto veciach hovoriť len v posvätnnej skromnosti a s hlbokou úctou a s týmto pocitom. Rád by som vám zanechal vo vašich dušiach to, čo som povedal.

Zajtra vám poviem o ďalších faktoch, aby som povzbudil duchovnú vedu vo vašich srdciach.